

Nagradna anketa

Današnji številki »Železarja« je priložen nagradni anketni listič. Vse bralce prosimo, da nam izpolnjene anketne lističe vrnejo oziroma pošljejo na uredništvo »Železarja« do 31. oktobra. Izmed vseh udeležencev ankete bomo z žrebom izbrali štiri nagrajence, ki bodo prejeli naslednje nagrade:

1. nagrada 2000 dinarjev
2. do 4. nagrada 1000 dinarjev

Pri žrebanju bomo upoštevali seveda le anketne lističe, ki bodo izpolnjeni dobronamerno in ki bodo v roku prispeli na uredništvo. Vaši cenjeni odgovori, dragi bralci, nam bodo napotilo k še boljši ureditvi »Že-

lezarja«, še večji pestrosti, da ga boste v bodoče še bolj z zanimanjem brali. Zato nam iskreno napišite, česa v »Železarju« pogrešate, kaj vam je všeč in vaše predloge za izboljšanje. Za sodelovanje se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo. O izidu žrebanja pa vas bomo obvestili v številki, ki bo izšla 3. novembra letos.

TOREJ ŠE ENKRAT! IZPOLNJENE ANKETNE LISTIČE ODDAJTE DO 31. OKTOBRA NA UREDNIŠTVO »ŽELEZARJA«, ŽREB PA BO ŠTIRIM UDELEŽENCEM ANKETE RAZDELIL NAGRADE.

Uredništvo »Železarja«

ŽELEZAR

GLASILO KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, 20. OKTOBRA 1962

ŠTEVILKA 42/IV

POSVETOVANJE O DELITVI DOHODKA

Načelo delitve po delu bomo morali v praksi hitreje uveljavljati

Ni dneva, ko beremo in slišimo o pobudah za zmanjšanje materialnih stroškov in za povečanje proizvodnje. Nikogar ni med nami, ki tega ne bi želel, vsi poskušamo to uresničiti, vendar večkrat žal neorganizirano. Produktivnost dvigamo z organizacijskimi ukrepi, ponekod še z administrativnimi odredbami, večji del pa z zavestjo, da smo samoupravljalci.

Vse to je uspešno, nima pa svoje stalne vrednosti, ker nismo še uresničili načela delitve po delu. Ker je to slabost vrste podjetij, temu vprašanju zadnji čas posvečamo vso pozornost. Centralni svet Zveze sindikatov, Zvezna gospodarska zbornica in sekretariat Zveznega izvršnega sveta za delo so po vprašanju dobre delitve dohodka sklicali posebno posvetovanje.

Ugotovljeno je bilo, da smo zaradi objektivnih pa tudi subjektivnih okoliščin zamenjali uporabo in nadaljnje izpopolnjevanje stimulativnih oblik notranje razdelitve. V tem letu nismo posvetili dovolj pozornosti mestu in vlogi ekonomskih enot v delitvi. S tem, da smo zapostavili sti-

mulativne oblike, se je delitev vršila le po startnih osnovah (analitični oceni) in gibljivem delu v enakem odstotku za vse zaposlene v enem podjetju ali v eni ekonomski enoti.

Na tem posvetovanju so bili sprejeti zelo važni zaključki, ki bi jih morali tudi pri nas čimprej uresničiti. Udeleženci posvetovanja so menili, da je treba še naprej intenzivno izpopolnjevati in razvijati upravljanje ter delitev v delovnih kolektivih. Vse razpoložljive sile je treba usmeriti k nadaljnjemu izpopolnjevanju pravilnikov ekonomskih enot in k odstranjevanju vseh tistih elementov, ki teže k »uravnilovki«. Izdelati moramo ustrezna me-

nila za delo in delitvene instrumente. Dokaj laže je določiti plače, kot pa razvijati merila za stimulativno delitvo (nadalj. na 2. strani)

SEMINAR O USTAVNIH VPRAŠANJIH

Občinski odbor SZDL Jesenice je pripravil za 12. oktober celodnevni seminar o ustavnih vprašanjih. Seminar je bil organiziran za širši politični aktiv. Seminarja so se udeležili predstavniki Občinskega komiteja ZKS, Občinskega sindikalnega sveta, Občinskega komiteja LMS in Občinskega odbora SZDL, poleg njih pa so sodelovali tudi člani komisije za ustavna vprašanja in predavateljski aktiv, ki bo tolmačil osnutek nove ustave. Vabilu se je odzvalo 66 tovarišev.

V uvodnih referatih so referenti skušali na kratko obrazložiti novi osnutek ustave FLRJ. Tov. Slavko Beznik je podal uvodna poglavja osnutka, tov. Vinko Hafner je obrazložil poglavja, ki govore o družbeno ekonomskih vprašanjih, tov. Ganter pa je po-

dal nekaj misli o političnem sistemu v novem osnutku. V popoldanskem delu seminarja je tov. Franc Pintar govoril o osnovnih načelih osnutka statuta ObLO Jesenice.

V razpravi so govorniki načeli vprašanja subjektivnih sil, vloge Zveze komunistov in Socialistične zveze v družbenem upravljanju in tudi vprašanje delavskega samoupravljanja, zaposlovanja, kadrovske politike, kot tudi vprašanje delitve dohodka v podjetju.

Komisija za ustavna vprašanja bo takoj po izidu prednacrta republiške ustave organizirala podobne razgovore po krajevnih odborih SZDL, kasneje pa bo pripravila še množične razgovore, tako da bo z osnutkom ustave seznanjenih čim več občanov.

Slavko Humerca

Pred kratkim je politični aktiv razpravljal o novi jugoslovanski ustavi in o osnutku statuta jeseniške občine

Plavžarjem ob njihovem jubileju v imenu kolektiva iskreno čestitamo!

Začel se je strokovni seminar za topilce in njih pomočnike

Ekonomska enota martinarna

DSEE - vztrajno po načrtani poti

Pretekli teden je imel DS EE martinarne VI. redno sejo, na kateri so obravnavali važne zadeve.

Najprej je obratovodja podal tehnično poročilo za september in finančno poročilo za avgust. Iz tehničnega poročila je bilo razvidno, da so v preteklem mesecu znižali čas, porabljen za popravila dna, za 50 ur od prej normalno porabljenih, kar je bila posledica uvedbe preventivnega planiranega popraviljanja in pa dejstva, da so bila v letošnjem letu postopoma zamenjana dna na vseh pečeh. Odgovarjajoče je manjša tudi poraba sintermagnezita, in sicer 13,7 kg/t jekla, kar tudi predstavlja lep uspeh. Finančno poročilo je pokazalo, da so bili tudi v avgustu spet preko- račeni planirani proizvodni stroški, in to zaradi remontov, vzdrževanja ter spremene strukture vložka. To vprašanje je tako ostalo še

Načelo delitve po delu...

(nadalj. s 1. strani)

tev osebnih dohodkov, kakaj to zahteva boljše organizacijo, pravilne normative, dobro evidenco itd. Zapletenost in obsežnost dela pri izdelavi in določanju meril terja zato tudi ustanovitev ali okrepitev služb, ki bi sistematično tudi spremljale in razvijale notranjo organizacijo ter dajale predloge za izpopolnitev notranje delitve in stimulacije.

Zavedati se moramo, da s pospeševanjem delitve po delu razvijamo in poglobljamo delavsko samoupravljanje, ker se proizvajalcem tako ustvarja fiziognomija zainteresiranih gospodarstvenikov in aktivnih upravljavcev.

Branko Blenkuš

vnaprej ena izmed glavnih težav martinarne in bo treba znižanjem proizvodnih stroškov posvetiti vso pozornost. Situacija v septembru kakor tudi v prvi polovici oktobra kaže, da bo v tem oziru stanje nekoliko boljše.

V drugi točki dnevnega reda so obravnavali predlog proizvodnega plana martinarne, ki predvideva proizvodnjo 340.000 ton jekla. Po analizi predvidene situacije v prihodnjem letu so se člani DS strinjali s to količino, vendar pod pogojem, da bodo zagotovljene potrebne surovine in da bo do konca tega leta začel obratovati nov 120-tonski livni žerjav, ki bo omogočil povečanje vložka na peči H.

V nadaljevanju se je obratovodja pojasnil namen in način strokovnega izobraževanja za člane kolektiva martinarne, s katerim so pred kratkim začeli, in sicer za topilce in topilniške pomočnike. Tako so člani spoznali stanje na tem važnem področju ter se strinjali, da je treba postopoma uvesti tak način izobraževanja na

vseh važnejših delovnih mestih v martinarni.

Delavski svet je obravnaval tudi tri člane delovnega kolektiva martinarne, ki so z nedisciplino in malomarnostjo kljub stalnemu opozarjanju dokazali, da jim ni mnogo do reda in discipline v obratu. Po temeljiti razpravi je DS sklenil, da bodo dvema izmed njih poslali pismeni opomin, v katerem ju DS tovariško opozarja, da naj spremenita svoj odnos, ker sicer bo prisiljen zahtevati, da se jima da odpoved. Za tretjega, ki se je izkazal kot najbolj nediscipliniran, je DS sklenil, da mu mora kadrovska služba podjetja odpovedati delovno razmerje v rednem odpovednem roku, ker ne spada več v kolektiv martinarne.

Tudi ta seja je pokazala, da gre DS EE martinarne vztrajno po načrtani poti ter da je trdno odločen ukreniti v vsakem primeru vse potrebno, da se bo stanje v obratu v vsakem oziru postopoma popravilo in končno uredilo tako, kot zahteva sedanja in tudi bodoča situacija.

EE hladna valjarna - žičarna

Plodna seja delavskega sveta

Na V. redni seji je DS EE hladne valjarne in žičarne med ostalimi sklepi obravnaval tudi sklep IV. redne seje o stanju pocinkovalne proge III.

17. marca 1961 je začela obratovati proga III za pocinkanje žice. Od takrat smo imeli že štiri večje remonte zaradi elektro in mehanskih okvar. Cevi za vodenje žice skozi žarilno peč se zaradi majhnega svetlega preseka zamašijo s škajo in ostanki mazila na žici.

Prvi remont smo imeli takoj v aprilu 1961. Zaradi elektro okvare - kratkega stika, smo morali obnoviti del obzidave. V juniju 1961 smo morali predelati cevi v hladilnem kanalu. V januarju 1962 je bilo potrebno ponovno popravilo obzidave peči in ponovno popravilo žarilne peči za pocinkanje v maju 1962. Že v septembru pa smo morali ponovno popraviti peč in 16

ni ležaji in smo morali praktično vse ležaje zamenjati.

Na tej osnovi smo pri tvrdki dobaviteljci reklamirali konstruktivne napake. Lastnik tvrdke EWB je pristal na delno povračilo stroškov, čeprav smo izven garancijskega roka. Nadalje smo pri domači tovarni »Strojna tovarna Maribor« reklamirali ekscentrično izvrtino za glavno pogonsko gred. Odgovora na ta del reklamacije do danes še nismo prejeli.

PROBLEMI Z NOVOSPREJETIMI TOVARIŠI

V zadnjem času so posamezni novosprejeti člani našega kolektiva po obvezni dobi priučevanja zapustili naš kolektiv, ko bi morali pričeti s samostojnim delom. Za priučevanje teh tovarišev mora celotni kolektiv oddvojiti osebne dohodke, ker ti še ne proizvajajo, ko bi pa morali sami ustvarjati dohodek, pa zapustijo naš kolektiv. Zato DS EE predlaga, da kadrovske sektor z novosprejetimi že v pogodbi navede najkrajšo delovno dobo, ki jo posameznik mora imeti v kolektivu po končani obvezni dobi priučevanja.

Poleg teh dveh najvažnejših sklepov je DS razpravljal še o ukinitvi in odpiranju delovnih mest in povečanju ter zmanjšanju normativa delovne sile na posameznih delovnih mestih.

Med problemi proizvodnje so se člani DS največ zadržali pri razpravi o zmanjšanju izplena v hladni valjarni, ki je v septembru 2,97% nižji od povprečnega v letu 1961. Člani DS smatrajo, da do znižanja izplena ni prišlo zaradi slabega dela v hladni valjarni, ampak zaradi ne- kvalitete vložka TVT in predlagajo, da se to pri obračunu zvišanja in znižanja stroškov upošteva, kot tudi zvišanje stroškov, ki ni nastalo po krivdi kolektiva.

Inž. Franc Vičar

EE
uprav-
ljajo

cevi za vodenje žice skozi žarilno peč.

Zaradi navedenega stanja je DS sprejel sklep, da UO imenuje nevtralno komisijo, da ugotovi stanje s progo III za pocinkanje žice. Komisija, imenovana od tehničnega direktorja železarne, je ugotovila, da so cevi premajhnega svetlega preseka, poleg tega pa je ugotovila, da so reduktorji grajeni s konstruktivno napako mazanja ležajev in ekscentrično vrtino za glavno pogonsko gred. Zaradi teh napak so se zdrobili kroglič-

RAZGOVOR O IZOBRAŽEVANJU

Kot smo že poročali, se je pretekli teden pričel strokovni seminar za topilce, I. in II. pomočnike iz martinarne. Naš sodelavec je zastavil po tri vprašanja I. topilniškemu pomočniku Jožu Faletiču in topilcu Štefanu Mlakarju in ju prosil za odgovore. Odgovarjala sta na naslednja vprašanja:

1. Kaj mislite o potrebi tovrstnega strokovnega izobraževanja, ki smo ga pričeli sedaj uvajati?

2. Kako Vam ugaja sam način izobraževanja?

3. Ali mislite, da bi bilo potrebno uvesti takšno izobraževanje tudi na drugih delovnih mestih v martinarni?

I. topilniški pomočnik Jože Faletič je odgovoril:

1. »Po mojem mnenju je ta seminar zelo potreben in jaz sam sem si ga že zdavnaj želel, da bi lahko na ta način izpopolnil svoje strokovno znanje. S tem bo nam

vsem omogočeno, da bomo bolj strokovno in kvalitetno delali, ker bomo vedeli, kaj in kakaj opravljamo določeno delo in kakšen vpliv ima jo posamezne faze dela pri SM peči na proizvodnjo in kvaliteto.«

2. »Sam način izobraževanja, kakor tudi organizacija seminarja, mi ugajata in smatram, da je to v redu.«

3. »Menim, da so takšni izobraževalni seminarji potrebni v vseh obratih naše železarne in ne samo v mar-

tinarni. Posebno važno je to za mlade delavce, ki se šele uvajajo in nimajo dovolj praktičnih izkušenj, še manj pa minimalnega teoretičnega znanja.«

Topilec Štefan Mlakar pa je odgovoril:

1. »Mislim, da je takšno strokovno izobraževanje zelo potrebno, ker smo se mi mlajši pričeli uvajati v naš poklic samoiniciativno in po zgledu starejših topilcev, medtem ko nam manjkajo (nadalj. na 3. strani)

O delitvi rezervnega sklada osebnih dohodkov v jeklovku

Ali je to pravilno?

V jeklovku so lani in letos ustvarili rezervni sklad osebnih dohodkov z namenom, da si z njim pomagajo, kadar bi zašli v kritičen položaj. 29. septembra so na seji zbora ekonomske enote sklepali o razdelitvi tega rezervnega sklada in določili, da dobi vsak posameznik približno 5000 dinarjev, odločili so se za nakup računskega stroja in za podelitev štipendije v višini 5000 dinarjev, obenem pa sklenili, da člani kolektiva, ki so болоvali v letu 1962 več kot en mesec in člani, ki imajo enega ali več neopravičenih izostankov, ne prejmejo iz rezervnega sklada ničesar.

Po mojem mišljenju je tak

RAZGOVOR O STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU

(nadaljevanje z 2. strani)

nekateri teoretične osnove, katerih poznavanje je pri delu nujno potrebno. S tem, da se bomo strokovno izobraževali, bomo lahko brez dvoma bolj strokovno in kvalitetno opravljali naloge na svojih delovnih mestih.

2. »Način izobraževanja, ki je izbran za ta naš seminar, se mi zdi v redu in nimam pripomb.«

3. »Smatram, da bi bilo treba uvesti podoben seminar tudi za posado na prebodu peči, medtem ko bo kasneje morala priti na vrsto tudi posada livne jame, kjer bi bilo to zelo potrebno, predvsem zato, da bi delavci, zaposleni v livni jami, spoznali vpliv njihovega dela na kvaliteto proizvedenega jekla.«

POPRAVEK

V 41. številki »Železarja« bi se moral stavek v zadnjem odstavku članka »Formiranje in delitev osebnih dohodkov« pravilno glasiti: Če je v nekem obratu pravilno in pravično določeno normativ za izplen 85% in če je brez kakšnih sprememb pogojev dela kolektiv s povečano prizadevnostjo...

sklep negativen, saj osebni dohodek ne bi smeli uporabljati kot sredstvo za zniževanje bolovanj oziroma odpravljanje neopravičenih izostankov. Ali nimamo drugih bolj učinkovitih načinov za odpravljanje teh pojavov?

Ali ni v disciplinskih pravilih železarne točno določena kazen za vse vrste prestopkov? In če ni učinkovita, jo je treba popraviti, nikakor pa ne uporabiti za kaznovanje zmanjšanje osebnega dohodka, ki so ga vsi člani kolektiva ustvarjali vse leto. Ali je prav, da članu kolektiva, ki le en dan ni prišel na delo, ali pa je болоval po navodilu zdravnika, potem odvzamemo pravico do osebnega dohodka? Menim, da je bil tak sklep zbora ekonomske enote jeklovke nepravilen in da je dovolj drugih bolj pomembnih nalog, ki bi jih moral zbor reševati, kazni – saj tak sklep lahko smatramo kot kazen za tiste, ki so болоvali oziroma neopravičeno izostali – pa naj izrekajo javno v pravem času in nepristransko za to določene osebe.

Članek sem napisal dobronamerno in pričakujem po-

jasnila, ali je prav, da izgubi tisti, ki je болоval mesec ali več dni in tisti, ki je v celem letu enkrat ali večkrat neopravičeno izostal, pravico do osebnega dohodka iz rezervnega sklada? Ali ne bi bilo bolj pravično, da se takim posameznikom zniža vsota za odgovarjajoč odstotek, kolikor je manjkal, ostali del pa naj se mu izplača, ker ga je pomagal ustvariti. Vse prekrške pa kaznujmo po za to obstoječem pravilniku takoj in nepristransko. Tako se bomo izognili marsikateri nevšečnosti in negotovanju.

Slavko Markelj

STROŠKI ZA POŠKODOVANE VOZOVE V AVGUSTU IN SEPTEMBRU

Obrat	Stev. poškodov. voz	Znesek škode	Vozovna zamudnina	Skupaj
Plavž	735	2.651.707	7.761.600	10.413.307
Jeklarna	324	1.363.620	3.421.440	4.785.060
Transportni oddelek	194	830.152	2.048.640	2.878.792
Prometni oddelek	33	133.380	348.480	481.860
Generatorji	17	55.680	179.520	235.200
Predelovalni obrati	10	25.300	105.600	130.900
Meh. delavnica	2	5.760	21.120	26.880
Livarna	1	1.920	10.560	12.480
Skupaj	1.316	5.067.519	13.896.960	18.964.479
do 31. jul. 1962	3.429	15.010.768	36.210.240	51.221.008
Skupaj letos	4.745	20.078.287	50.107.200	700.185.487

Cisterne, ki so in ki jih ni!

V dnevniku Delo z dne 2. oktobra letos sem presenečen prebral članek »Eden naroča, drugi plačuje«. V tem članku neznani pisec pojasnjuje, da je v celotni jugoslovanski železniški mreži trenutno 343 neizkoriščenih cistern in da JŽ kljub temu kupuje nove.

Nimam namena razpravljati o notranjih težavah zaradi reorganizacije železnic, temveč

želim le pojasniti, kdo je kriv, da je naša železnica v decembru lani in v prvih mesecih letos utrpela precejšnjo gospodarsko škodo, ker železnica ni imela na razpolago dovolj cistern za prevoz kisline. Kljub številnim urgencam in intervencijam je bilo v januarju letos nemogoče dobiti cisterne za prevoz kisline. Skupnost jugoslovanskih železnic – biro za organizacijo

in izravnavo voz v Ljubljani in tudi ZTP Ljubljana nam nista mogla zagotoviti cistern ter bi skoraj morali ustaviti proizvodnjo v nekaterih obratih.

Zakaj to omenjam po tolikšnem času? Zato, ker problem pravočasne dostave praznih cistern še vedno ni urejen. Prav zaradi tega smo morali v septembru na Javorniku odtočiti katran v Savo in pri tem utrpeli ogromno škodo. Za v bodoče smo to vprašanje rešili tako, da nam bo železnica dala v zakup dve cisterne takoj, ko jih bo imela na razpolago.

Če pa je poročilo v Delu o 343 neizkoriščenih cisternah točno, potem prosimo železnico, da nam svoje ravnanje obrazloži in potem tudi lahko govorimo o cisternah, ki so in ki jih ni.

Pa še to! Velikokrat nam povzroča težave pri rednem obratovanju nepravočasna dostava surovin. Naši dobavitelji ne dobe pravočasno praznih voz, ali pa so prekoračeni roki dostave. O vsem tem bo morala železnica bolj razmisliti in predvsem kriti potrebo po vozovih za težko industrijo.

Peter Gasar

O prevozu z avtobusom

Mnogo nas je, ki se vozimo v službo z avtobusom. To pa je žal mnogokrat tudi velika neprijetnost. Tako je vsaj z avtobusnimi prevozi na relaciji Javornik (pod klancem) – Jesenice. Avtobus ima odhod s te postaje ob 5.40. Ob tej uri tudi običajno pride, toda vedno je v njem že nekaj ljudi. Na tej postaji pa nas čaka ponavadi še za 2 avtobusa. Včasih pride še kateri, včasih pa tudi ne. Kadar ga ni, smo prisiljeni, da se odpeljemo v službo z rednim avtobusom, ki pelje z Javornika ob 6.03. Tako je bilo tudi 3. oktobra. Na postaji nas je ostalo 29, kar je dovolj še

za en avtobus. Prvi avtobus, ki je pripeljal ob določeni uri, pa je s te postaje odpeljal tako poln, da bi se to lahko imenovalo vse prej kot kulturni prevoz.

Seveda, vratar nas je zapisal v zamudni blok in tako bomo vsi oškodovani za celo uro, čeprav smo zamudili brez lastne krivde in prišli na delo ob 6. uri 12 minut.

Vprašujemo se, kje je vzrok tako pomanjkljivi organizaciji. Lani je bil vedno poseben avtobus za tiste, ki imajo mesečne vozovnice in poseben za ostale. Letos pa tega ni. Pripomba s strani

vratarja, da gremo lahko peš, je neumestna, čeprav vemo, da je njegova dolžnost zapisovati tudi zamude. Nihče, ki ima mesečno vozovnico, ne bo hodil peš, to je pa ob 5.45 tudi nemogoče, ker smo vseeno od tovarne oddaljeni več kot četrt ure.

Morda je vzrok temu tudi v tem, da pač Železnica izplača »Avtoservisu« vsak mesec znesek za prevoze, s tem pa je za njih pravzaprav promet že ustvarjen.

Vsi, ki se vozimo s temi avtobusi, želimo pojasniti,

Jolanda Grce,
kontrolor faktur

Finžgarjevo cesto bodo razširili

V prvi polovici oktobra so začeli razširjati Finžgarjevo cesto, ki bo povezovala novi most čez Savo z glavno cesto. Tako bodo tudi Lipce in Blejska Dobrava dobile moderno cestno povezavo, ki jo bomo s pridom lahko uporabili tudi pri rekonstrukciji železarne in po njej prepeljali na Blejsko Dobravo prispelo investicijsko opremo, kjer bo vskladiščena do graditve. Nova cesta bo res podobna in bo imela neonsko razsvetljavo, kot jo že ima precej cest v našem mestu. Omeniti je treba še nadzvojevanje del pri nadvozu. Prav v teh dneh so že zabe-

tonirali temelje za 6 podstavkov, na katerih bodo postavili nadvoz, ki je potreben pri gradnji nasipa, ki povezuje Belško polje in obrate na Jesenicah. Pri gradnji nadvoza oziroma pri izkopu temeljev so imeli velike težave, ker je bilo precej vode in so jo morali črpati s tremi črpalkami po 6000 litrov. Z vodo so imeli tudi precej težav pri gradnji prepusta čez potok Javornik. Računajo, da bodo v prihodnjih dneh lahko že nadaljevali z betoniranjem podstavkov in tako bodo lahko še do konca letošnjega leta zaključili z deli pri nadvozu.

V prvih dneh oktobra so začeli z razširjanjem Finžgarjeve ceste na Javorniku. To bo ena najlepših cest v našem mestu in bo povezana na novi most čez Savo

Ob petindvajsetletnici obratovanja visokih peči so se razgovora udeležili naslednji člani kolektiva EE plavž: **Franc Rožič** — I. lomilec v rudarni, **Jakob Zupanc** — instalater pri visokih pečeh, **Janko Zupan** — mojster v skladišču koksa, **Martin Čufar** — delovodja aglomeracije in rudarne, **Janko Jelovčan** — predsednik DS EE plavž, **Tomaž Ravhekar** — delovodja pri visokih pečeh, **Svetlin Bernard** — asistent priprave vložka, **Stane Torkar** — asistent za vzdrževanje in **Franc Globočnik** — obratovodja obrata visoke peči.

V zvezi z jubilejem naših plavžarjev so nas zanimali problemi, ki se nanašajo na dosedanje delo obrata in problemi, ki jih bo treba reševati v okviru perspektivnega načrta v obratu. Zgoraj navedene sodelavce smo ob našem razgovoru zaprosili, naj našim bralcem posredujejo nekaj misli ter podrobnosti o prvih začetkih proizvodnje visokih peči, ki so bile zgrajene tik pred drugo svetovno vojno o sedanjih problematiki obrata.

Udeleženci razgovora v pisarni obratovodstva so najprej opozorili na pogoje, ki so vladali med obema vojnama in zaradi katerih se je takratna KID odločila, da zgradi plavže tudi na Jesenicah. Znano je, da smo morali od vojne pa do leta 1937 upoštevati grodelj na Jesenice. Pri tem so nastale številne težave zaradi pravočasne oskrbe in prav zato se je podjetje takrat odločilo, da zgradi dve visoki peči. To je glavni vzrok, drugi vzrok pa je bil tudi ta, da je od l. 1930 dalje bilo zgrajenih več naših obratov in da so se kazale potrebe za nadaljnjo razširitev tovarne.

Prvo visoko peč so zgradili v letu 1937, z obratovanjem pa je začela 21. oktobra 1937. Za proizvodnjo grodlja v prvi novo zgrajeni visoki peči so uporabljali oglje. Zanimivo je, da so proizvedli od 80 do 90 ton grodlja v 24 urah. Nekateri udeleženci razgo-

ra se dobro spominjajo, da so v tistem času v šestih tednih porabili okrog 2.000 vagonov oglja, ker je bilo oglje tudi slabe kvalitete. Če bi tudi v prihodnje nadaljevali oziroma uporabljali oglje za proizvodnjo grodlja v naših visokih pečeh, bi morali uničiti precej naših gozdov. To je bil eden od vzrokov, da so se odločili raje za uporabo koksa v visokih pečeh. Takrat so koks uvažali iz Čehoslovaške. S tem se je proizvodnja grodlja povečala na 110 do 120 ton v 24 urah.

V letu 1940 je bila zgrajena nova visoka peč ali visoka peč 2. Ta peč je začela obratovati 19. decembra 1940. Tudi to peč so kurili s koksom in je obratovala do aprila 1941, kakor tudi prva visoka peč. V začetku druge svetovne vojne v aprilu 1941 so obe peči ugasnili. Visoka peč 1 je mirovala tri mesece, medtem ko visoka peč 2 ni obra-

Ob lepem delovnem jubileju naših V petindvajsetih dva milijona ton

tovala skozi celotno vojno obdobje.

Kako so delali med drugo svetovno vojno, nam je pripovedoval delovodja na visoki peči **Tomaž Ravhekar**. Dejal je, da so med vojno

je tekoče železo ležalo kar na temelju.

Ker je bila VP 1 iztrošena in uničena, so po osvoboditvi začeli pripravljati potrebno dokumentacijo za rekonstrukcijo. Ta rekonstrukcija je

izvedli 132.041 ton grodlja. V tem času so porabili 180 ti-

soč ton ljubijskega siderita, ki so ga pražili. Procent Fe že v tem praženem sideritu je bil preko 60. Na obeh pečeh so proizvedli

rature tem

koksu. Treba omeniti, da do leta 1935 aglomeracija ni bila proizvedena, let in pa kapaciteta dela od 24 urah, količina omejena, šča za širjenje, šele zotrebno mnogo peči konstruirane.

V iluzijo da imamo 12 m² sne 1 aglomeracijo kvadratne metrilnosti, a večja. Šnosša 23 na aglomeracijo m²/24h, o bo kapaciteta do 1.800 agurah. Oekobodo rali, čali talilni premera 4.2 paciteta po 420 ton4 ur izvodnjebepredvidni 1 ton gr. S perspektiv daljnji po vanja nta v nadaljevala. Treba jdi n izacijozkla koksaklaac ne rude Kor v kamnu ziranu, da bo večja ro apnencat t ljajo spod pogoji.

Jubilanti 25-letniki, ki pri naših plavžih delajo že od leta 1937 dalje. Na sliki manjkajo jubilarci **Franc Štukelj**, **Izidor Slabe** in **Anton Vovk**

proizvajali ferokrom in s tem bila izvedena v letu 1946. Po 361,9 ton/24 h, od tega po-

rekonstrukciji je bila proizvodnja 20.400 ton grodlja, na peči 2 pa 12.521 ton, kar je skupaj 32.920 ton grodlja v letu 1946. To je torej celotna enoletna proizvodnja obeh visokih peči. Ob rekonstrukciji so povečali premer talilnika peči od 2,80 na 3 metre.

V letu 1952 so izvedli rekonstrukcijo tudi na VP 2 s tem, da so prav tako povečali premer talilnika od 2,80 na 3,30 m. Naslednje leto, to je leta 1953, so tudi na VP1 povečali premer od 3 m na 3,30 m. Ta premer imata obe peči še danes.

Prav tako so bili leta 1952 zgrajeni tudi cowperji za ogrevanje zraka, ki ga pihajo v peč. Ta objekt pomeni za obrat visoke peči velik napredek, hkrati pa večjo proizvodnjo pri manjši porabi koksa. Treba je omeniti, da so v tem letu dogradili tudi pražilne peči, rudni dvor pa že v letu 1946.

LETO 1954 — LETO REKORDNE PROIZVODNJE

V obratu visoke peči so dosegli rekordno proizvodnjo v letu 1954. To leto so pro-

vprečno na VP 1 172,1 t/h in na VP 2 189,8 t/h. Prav tako je bila v tem letu dosežena tudi rekordna dnevna proizvodnja na VP 2, in sicer 239 ton v 24 urah.

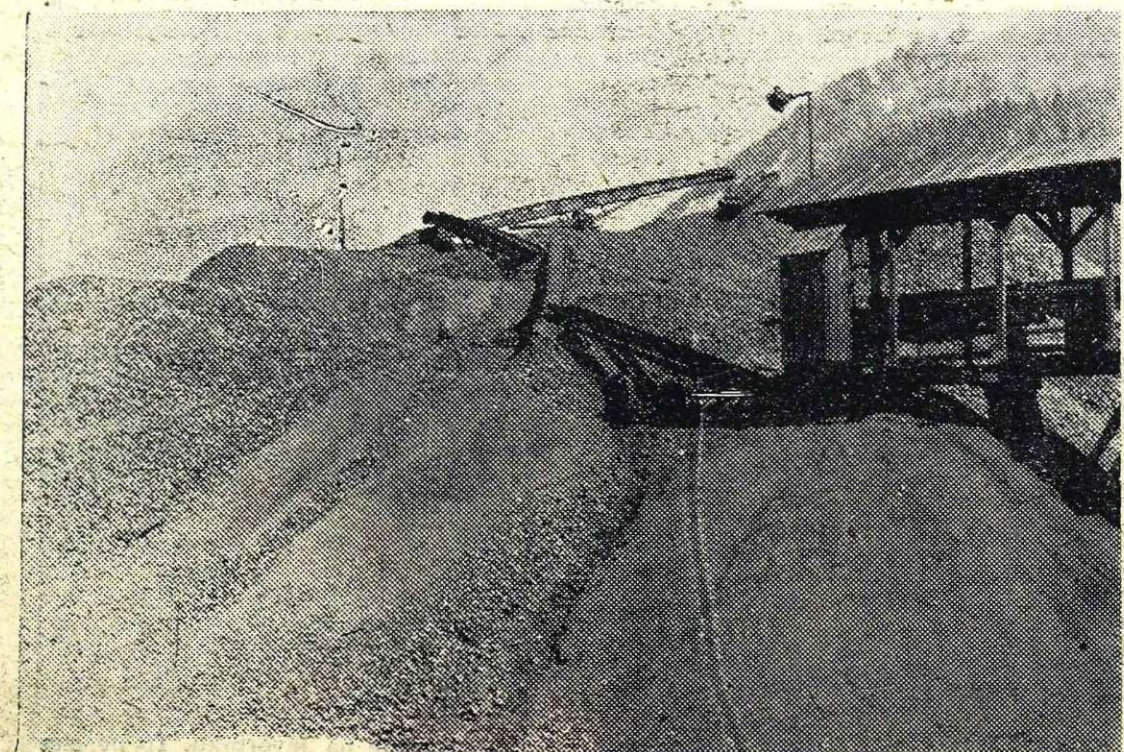
V 25 letih, odkar obratuje plavž oziroma visoke peči, so proizvedli 2.115.037 ton grodlja do 1. oktobra 1962

NOVE PRIDOBITVE IN IZBOLJSAVE V OKVIRU REKONSTRUKCIJSKEGA NAČRTA ŽELEZARNE

V okviru perspektivnega načrta naše železarne je treba omeniti tudi perspektivo obrata visoke peči. Z rekonstrukcijo so že začeli, kajti plinski čistilci bodo dograjeni že prihodnji mesec. Tako bodo dobili čistejši plin, celotna količina plina pa bo očiščena na stopnjo izpod 0,02 g prahu na N/m³ plina. Tako bo podaljšana življenjska doba kavperjev za 100 odstotkov. Tudi izgube plina bodo manjše, na vseh potrošnih mestih plavžnega plina pa bo tudi toplotni efekt večji. Zrak bodo lahko ogrevali na mnogo višje tempe-

PLAVŽI
ZA SE 1
PREKUG
SVETO

Delov ag rudarstvin pripoved o godkih, so obratu z m tovnio, t letih obvan kih pečobro nja teh vodstvo del zaposle ol so bili eni morali pri vse dr. T lavcem pri na nov hko ci pre Dve golet Pred go s so se el obrafa

Skladišče koksa v Hrenovici

šil plavžarjev

hletih več kot n grodlja

re inem prihranili na
ru.

eba omeniti, da bodo
leta 5 zgradili novo
mera rude. Sedanja
mera obratuje že 25
n je grajena za ka-
teto ton. Danes pa
od 280 ton v
urah jub temu pa ta
šina omerata ne zado-
za čnje potrebe, kaj
zatrebe, ki bodo
go je po izvršeni re-
struk peči.

ilustrijo naj povemo,
manjša aglomeracija
se površine, nova
mera pa bo imela 50
krat metrov. Tudi sto-
st aglomeracije bo
a. Šnost sedanje zna-
23 tona m²/24h, nove
mera pa 36 ton na
4h. To bo znašala nova
te aglomeracije 1.500
800 aglomerata v 24
Okonstruktiji peči
rali oziroma pove-
talil od sedanjih 3.30 m
era 4.20 m. Nova ka-
teta peči bo znašala
ton urah, letna pro-
dnjabe peči pa po
viden načrtu 300.000
gro. Seveda bodo v
pekti uvedeni še na-
ji postopki vpiha-
a mla v VP, ki bo še
lje ala porabo koksa.
a jedi omeniti meha-
cijo kladanja rude in
a teklaščanje uvože-
ude Kopru. Tudi dela
imnu bodo mehani-
a, da v bodoče ne
eč ta ročno nakladati
nca, to delo oprav-
sed pod zelo težkimi
ji.

AVNI V BORBI
STE PRAVICE
ED UGO
ETNO VOJNO

lovo aglomeracije in
rne tin Čufar nam je
vedel o nekaterih do-
ih, so se zgodili v
tu pž med drugo sve-
o vo, to je v prvih
obnavljanja obeh viso-
peči obro se še spomi-
tednih razmer. Tako
tvo delavci, ki so bili
sleni obeh pečeh, ni-
ili eni dela in so se
li s priučiti. Danes je
druse. Tudi tistim de-
em, pridejo v obrat
ovo, ko starejši delav-
reč povedo iz svojih
ih doletnih izkušenj.
ed do svetovno vojno
e člani kolektiva
a pž borili za syoje

pravice. Tov. Čufar omenja
kolektivno pogodbo, ki je bi-
la takrat v veljavi in je do-
ločala, da se vsem novo spre-
jetim delavcem do 6 mesecev
zaposlitve v podjetju odtegu-
je 20 % od osnovne tarifne
postavke. Člani kolektiva, ki
so bili zaposleni v obratu
plavž, so preko delavske or-
ganizacije dosegli, da je bila
ta krivica mladim delavcem
odpravljena. Udeleženci raz-
govora se spominjajo tudi
petminutne stavke, ki so jo
organizirali zaradi zahteve
glede akorda. Tisti dan, ko
je bilo določena stavka, so
ostali na svojih delovnih me-
stih delavci dopoldanske in
popoldanske izmene, ker je
bilo rečeno, da bo mednje
prišel tehnični direktor pod-
jetja. Njega sicer ni bilo, to-
da delavci so si na ta način
svojo pravico le priborili in
akord 37 % obdržali vse do
konca druge svetovne vojne.

O nekaterih takratnih pro-
blemih je pripovedoval tudi
asistent priprave vložka tov.
Bernard Svetlin. Dejal je, da
so imeli precej težav, ker
niso imeli nobenih izkušenj.
Šele obratovodja inž. Turk je
dal potrebna navodila in od
takrat naprej so se v obratu
plavž začele nemogoče raz-
mere normalizirati oziroma
izboljševati.

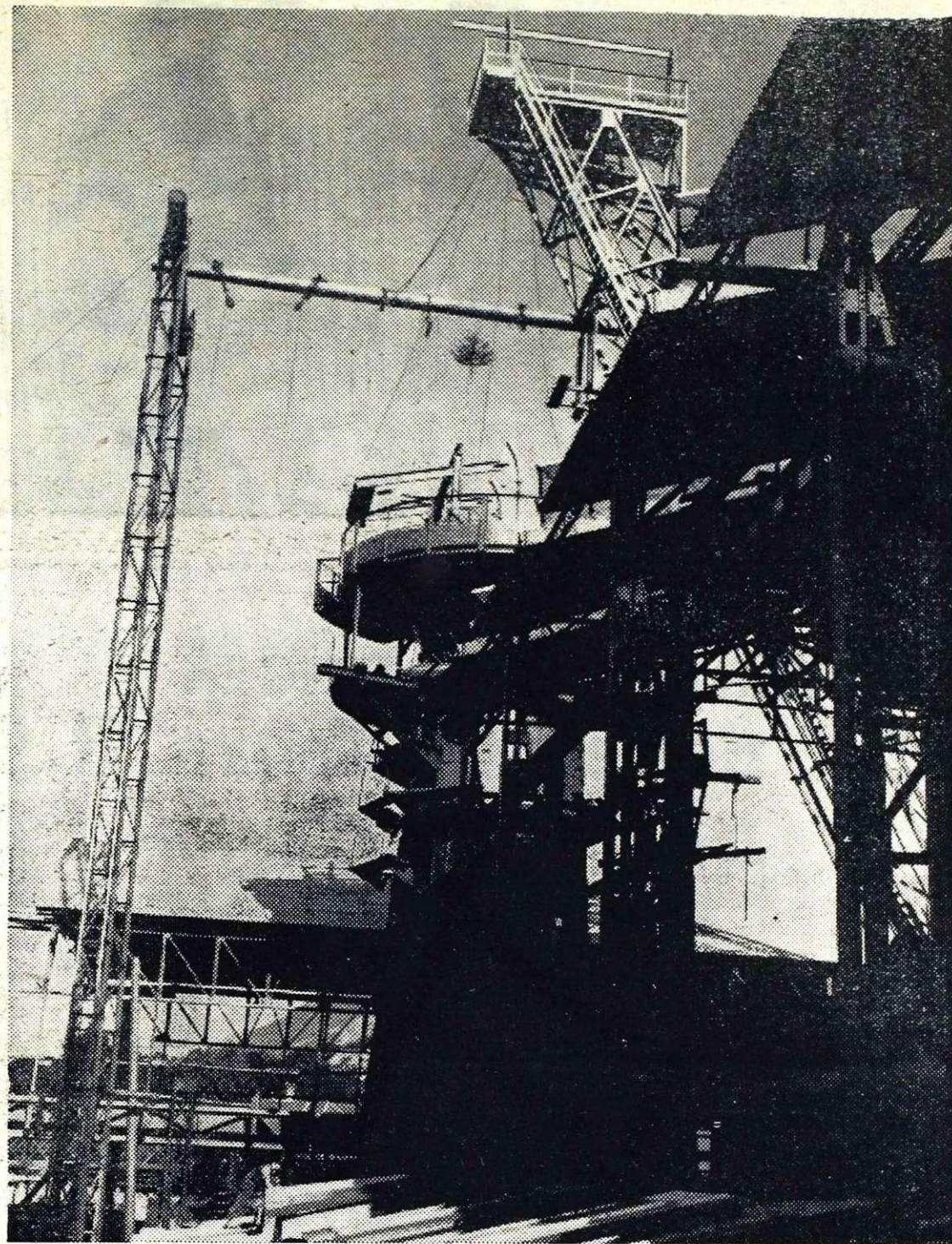
Obratovodja tov. Franc
Globočnik in ostali udeleženci
našega razgovora so ugo-
tovili, da je največji problem
vsekakor vložek, ki ga upo-
rabljajo, to je ruda in koks.
Težave z vložkom imajo tudi
zato, ker so naprave za pri-
pravo vložka zastarele in pre-
majhnih kapacitet. Problem
bo v veliki meri rešen tak-
rat, ko bomo dobili novo
aglomeracijo in bodo lahko
izboljšali kvaliteto vložka.

Kakor v vseh ekonomskih
enotah naše železarne imajo
tudi na plavžu organe delav-
skega samoupravljanja, to je
delavski svet in zbor eko-
nomske enote. Tov. Martin
Čufar, dolgoletni član orga-
nov samoupravljanja v obra-
tu visoke peči je povedal, da
so z delom teh organov za-
dovoljni in da imajo z obra-
tovodstvom skozi vsa leta
najtesnejšo povezavo. Pred-
sednik delavskega sveta eko-
nomske enote in obratovodja
tov. Globočnik menita, da de-
lavci vse premalo aktivno so-
delujejo pri delu teh organov
in pri reševanju številnih pro-
blemov. Medtem ko je delo
delavskega sveta zadovoljivo,
pa je problematičen obisk sej

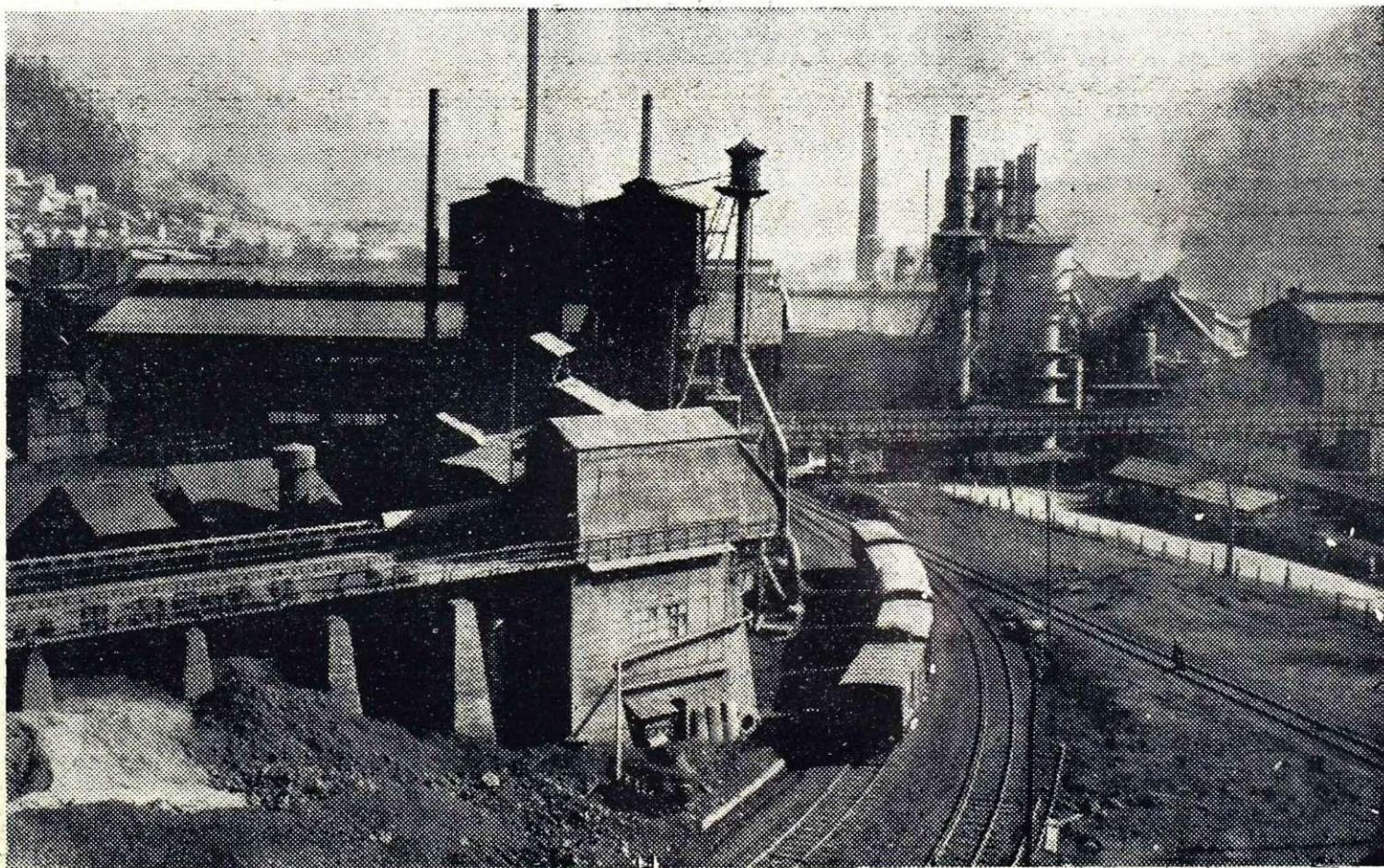
zbor ekonomske enote. Za to
so številni objektivni razlo-
gi, kajti veliko članov kolek-
tiva stanuje izven Jesenic in
se vozijo z rednimi vlaki in
avtobusi. Delo se odvija v 3
izmenah brez prekinitev, ven-
dar to še ne bi smelo biti
vzrok za slabo udeležbo na
sejah ZEE.

Z disciplino v obratu nima-
jo velikih težav in proble-
mov, četudi morajo delavci,
ki so zaposleni pri obeh vi-
sokih pečeh, delati vse nede-
lje in ne poznajo državnih
praznikov. Problem bi sicer
lahko uredili s tem, da bi
uvedli četrto izmeno, tako
kot jo imajo v drugih žele-
zarnah. Vendar to zaenkrat
ni mogoče, ker bi morali na
novo zaposliti okrog 80 delav-
cev. Tu pa nastane problem,
kako rešiti stanovanjsko
vprašanje novih delavcev.

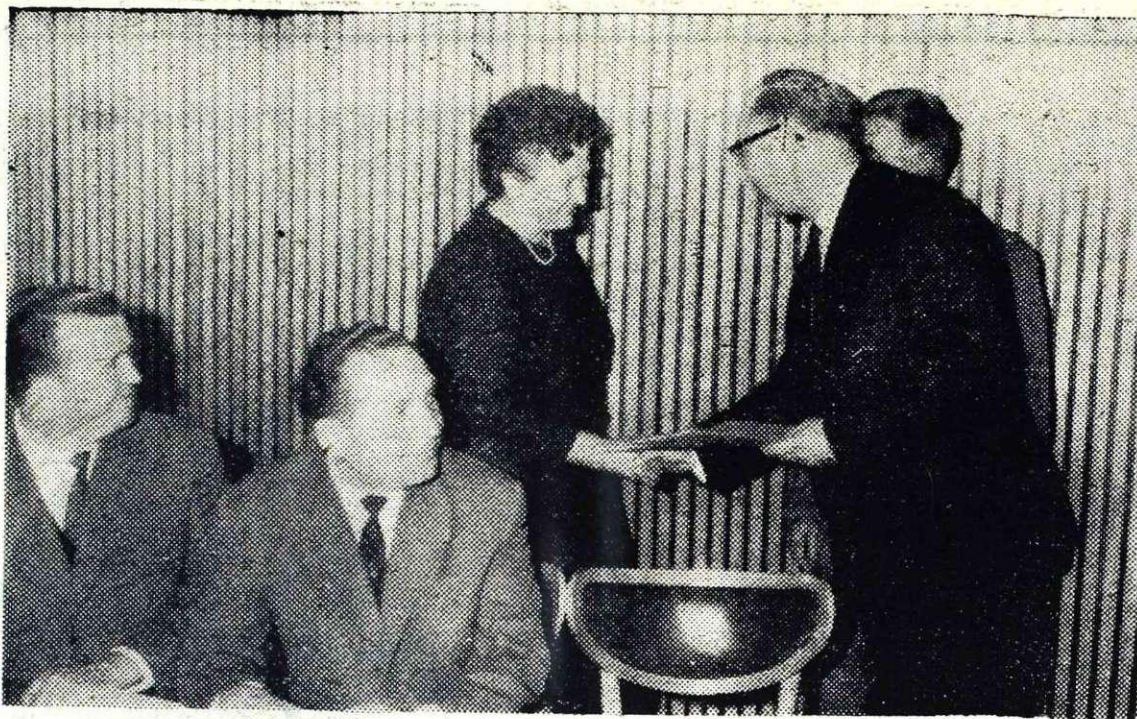
V ponedeljek, 22. oktobra
bodo v počastitev petindvaj-
setletnice obratovanja visokih
peči organizirali lepo slo-
vesnost. Povabili bodo sode-
lavce, ki že 25 let nepretrga-
no delajo v obratu, poleg
njih pa še tovariše, ki so že
upokojeni, pa so bili vse od
začetka zaposleni v obratu.
Organizirali bodo tudi slav-
nostno sejo delavskega sveta
te ekonomske enote.

Tako so gradili pred 25 leti visoko peč I.

Pogled na pražilne peči, kavperje in visoke peči

Jeseničanka Marija Ažman je prejela diplomo in zlat krvodajalski znak za svoje požrtvovalno in humano delo.

Humana dejavnost občinskega odbora RK

Organizacije RK v naši občini so v zadnjem času dobile najširšo pomoč in razumevanje pri vseh merodajnih forumih in organih. Zato je tudi delo organizacij RK v naši občini uspešno in pozitivno, ker z njimi sodeluje širok krog občanov.

V septembru so uspešno izvedli v naši občini akcijo boja proti TBC. V tednu TBC je bilo po šolah in delovnih kolektivih več zdravstvenih predavanj, predstavniki RK in Izvršnega odbora sindikata železarne so obiskali bolnike, ki se zdravijo na Golniku in jim izročili darila in denarno pomoč, skoraj vsi bolniki, ki se že dalj časa zdravijo doma, pa so dobili večjo ali manjšo denarno pomoč. Tako je Občinski odbor Rdečega križa Jesenice v tednu boja proti TBC razdelil preko 200.000 dinarjev socialno najbolj potrebnim.

Takoj po tednu boja proti TBC so vse organizacije RK v naši občini načrtno pristopile h krvodajalski akciji, ki bo v naši občini v zadnjih dneh decembra ali prvih dneh januarja 1963. Ta akcija mora letos zajeti še več prostovoljnih krvodajalcev, saj bo prihodnje leto poteklo deset let prostovoljnih krvodajalskih akcij v novi Jugoslaviji in zajemajo vsako leto večje število ljudi, ki pravilno pojmujejo plemeniti namen te akcije, ki je moderni, sodobni zdravstveni službi nujno potrebna in ogromnega pomena za napredek transfuzijske službe v našem zdravstvu.

Kot uvod v letošnjo krvodajalsko akcijo je Občinski odbor RK Jesenice priredil družabni večer najbolj zaslužnim krvodajalcem, kateri so se udeležili poleg številnih krvodajalcev tudi

predstavniki javnega in družbenega življenja.

Po uvodnih pozdravnih besedah predsednika Občinskega odbora RK Jesenice o pomenu krvodajalske akcije je predsednik transfuzijske komisije pri republiškem odboru RK Slovenije izročil Mariji Ažman z Jesenic najvišje priznanje, zaslužno častno diplomo in zlati krvodajalski znak. Poleg nje je dobilo še sedem zaslužnih krvodajal-

cev zlate in 48 srebrne krvodajalske znake.

Tak uvod v letošnjo krvodajalsko akcijo v naši komunici je kaj primerna oblika, ki naj pomaga k še bolj uspešni izvedbi te humane akcije. Naši najbolj požrtvovalni prostovoljni krvodajalci pa bi morali dobiti čim več posnemalcev med vsemi zdravimi delovnimi ljudmi.

Žuro

Spet se je pričel pouk

Ko kupujemo šolske potrebščine

KNJIGE

Do četrtega razreda sta potrebni le dve učni knjigi: čitanka in računica. Zadnje čase so cene učnim knjigam občutno porasle. Zato so postali izdatki za učbenike v višjih razredih precejšnji in skupno z ostalimi šolskimi potrebščinami občutno posežejo v družinske proračune, posebno če je v družini več šolajočih otrok.

Ob skrbnem ravnanju in negi izgubi učna knjiga v enem šolskem letu največ tretjino svoje vrednosti. Prodane učne knjige lahko znatno ublaže izdatke. Z novim šolskim letom pa se vrne v šolske klopi le dobra polovica še veljavnih rabljenih šolskih knjig. Druga polovica je vsako leto nova. Prvi dan pouka je bil letos prvič organiziran knjižni sejem. Na sejmu smo lahko videli kaj slabo ponudbo knjig in tudi povpraševanja ni bilo dosti. Večina učencev je bila namreč že prej kupila nove učne knjige. Najbrž je to najmočnejši vzrok, da pri nas učnih knjig ni nikoli dovolj in da jih je treba vsa-

ko leto ponatiskovati v zelo visokih nakladah. Svet za šolstvo Ljudske republike Slovenije je zagotovil, da bodo odslej učbeniki v veljavi najmanj pet let. To pomeni, da bi se iz vsake knjige lahko učilo vsaj pet učencev. Seveda bi bilo potrebno s knjigami skrbno ravnati in jih ponuditi konec šolskega leta naprodaj. Knjižne sejme bo treba v prihodnje bolje organizirati, v šolah pa bo treba učencem in staršem prikazati vzgojni in ekonomski pomen varovanja in prodaje učnih knjig.

Tudi učne knjige morajo biti zavite. Zavijemo jih v trpežen papir in jih bo potrebi med šolskim letom tri do štirikrat previjemo.

V prvem in drugem razredu kupimo otroku trideset centimetrov dolgo leseno ravnilo, v višjih razredih pa potrebuje še enakokrak in pravokotni trikotnik, šestilo in kotomer. Trikotnika sta najboljše lesena, zadostuje navadno šestilo in papirnat ali pločevinast kotomer. Pri nakupu šestila pazimo, da ima dober regulirni vijak in opozorimo otroka,

O problematiki glasbene dejavnosti

Pred kratkim se je na Jesenicah sestal občinski plenum sveta Svobod in prosvetnih društev občine Jesenice. Člani plenuma in številni gostje so razpravljali o glasbeni dejavnosti na osnovi dveh vnaprej pripravljenih poročil.

Problemi, ki se pojavljajo v naši občini na področju glasbene dejavnosti, niso novi. S podobnimi problemi se namreč srečujejo tudi v sosednjih občinah, kjer prav tako ugotavljajo, da glasbena dejavnost nazaduje oziroma pada. V naši občini imamo štiri godbe na pihala, šest pevskih zborov, štiri orkestre zabavne glasbe, en godalni orkester in en mladinski tamburaški ansambel. Menda ni niti ene od teh sekcij, ki ne bi imela težav glede kadrovskih vprašanj, ali pa zastarelih in skoraj neuporabnih instrumentov. Člani plenuma so ugotavljali, da bi stanje v glasbenih sekcijah Svobod in prosvetnih društev v naši občini lahko precej izboljšali, če bi uspelo zagotoviti boljše in tesnejše sodelovanje glasbene šole z že omenjenimi sekcijami.

Glasbena šola sicer že več kot deset let vzgaja gojence in ima tudi poseben oddelek za vzgojo mladih godbenikov, vendar je to premalo, če ugotavljamo, da kljub vsem dosedanjim prizadevanjem in naporom glasbene sekcije životarijo in imajo zelo slabe možnosti za nadaljevanje dela v prihodnje. Še pred leti smo imeli revije, ki jih je organizirala glasbena komisija pri

Občinskem svetu Svobod, nastopali pa so vokalni in instrumentalni ansambli iz naše občine. Zdaj še teh revij ni, skratka, treba bo našim sekcijam pomagati, če hočemo, da bo njihovo delo bolj intenzivno in živahno.

V poročilu o glasbeni dejavnosti je bilo spet načeto vprašanje formiranja glasbenih ustanov, ki bi delovale v občinskem merilu. V teh ustanovah bi aktivno sodelovali amaterji iz sedanjih glasbenih sekcij pri Svobodah, s tem pa seveda ne bi prenehali delovati v teh sekcijah tudi v prihodnje. Nekateri udeleženci plenuma so bili mnenja, da bi bilo otežkočeno delovanje glasbenih sekcij pri Svobodah, ki imajo že itak dovolj problemov, ker bi bili godbeniki z delom preobremenjeni.

V poročilu, ki obravnava problematiko godb na pihala, je namreč predlagano, da bi ustanovili pihalni orkester, v katerem bi združili najboljše godbenike vseh godb, v predlogu je tudi navedeno, da bi lahko sčasoma dosegli res kvalitetno izvajanje in bi tovrstno glasbeno dejavnost lahko donekle modernizirali in prilagodili današnjemu času. Za sodelovanje v takem orkestru bi bili prav gotovo zainteresirani mlajši godbeniki, ki jim sodelovanje v današnjih sestavih ni preveč všeč.

Ob zaključku naj omenimo še razpravo tov. inž. Karba, ki je bila obširna in zanimiva. Inž. Karba meni, da je bila opera »Tremerski dukat« velik prispevek na področju amaterske glasbene dejavnosti v jeseniški občini, velik obisk predstav pa dokazuje, da imamo na Jesenicah in v okolici dovolj obiskovalcev, ki se za tovrstno glasbo zanimajo. Zato bi kazalo z delom nadaljevati ter bi že v tej sezoni pripravili novo delo, vendar bi morali pravočasno urediti nekaj problemov, ki so se pokazali na osnovi izkušenj ob uprizoritvi opere »Tremerski dukat«.

Jubilanti 50-letniki

V oktobru so in bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: EDVARD VOLČINI, javornik II, 1. oktobra; FRANC AJSTER, konstrukcijska delavnica, 4. oktobra; FERDINAND ČERNE, modelna mizarna, 5. oktobra; JOŽE BAMBIČ, valjarna 2400, 6. oktobra; STANKO RAZINGER, martinarna, 7. oktobra; JANKO DOLINAR, transport, 12. oktobra; FRANC MLINAR, konstrukcijska delavnica, 12. oktobra; LADISLAV ŠKRINJAR, požarno varnostna služba, 12. oktobra; FRANC GREGORIČ, javornik I, 19. oktobra; KAREL ZAGODA, garaža, 20. oktobra; SIMON FON, cevarna, 23. okt.; MILAN ARCON, plavž, 24. oktobra; PETER JAVOR, javornik I, 26. oktobra; TOMAŽ KOROŠEC, javornik II, 28. oktobra; JOŽEF PRINČIČ, gospodarsko računski sektor, 29. oktobra; ANTON PAVLOVČIČ, predelovalni obrati, 31. oktobra; LEOPOLD PRISTOV, javornik I, 31. oktobra.

Ob tem življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo in želimo na njihovi življenjski poti še veliko uspehov in zadovoljstva!

Ob švedskem filmu „Poletje z Moniko“

Kljub temu, da je bilo v naših časopisih o švedskem režiserju Bergmanu že veliko napisanega in da mu je svet brez pridržka priznal naslov enega največjih film-

skih ustvarjalcev naših dni, ga pri nas bolj slabo poznamo, saj smo videli doslej le tri njegove filme: Nasmeh poletne noči, Pouk v ljubezni in Poletje z Moniko. Vendar je vsak gledalec lahko že iz teh treh filmov spoznal nalogo, ki si jo je režiser zadal: osvetliti probleme, ki danes tarejo mlade ljudi — erotične in seksualne probleme, probleme, ki jih postavlja spoznavanje in doživljanje ljubezni.

Film Poletje z Moniko je nastal v prvem ustvarjalnem obdobju režiserja Bergmana. Z njim je režiser zaključil prvo fazo svojega dela. Iz filmov, izdelanih v tem času, posebno pa iz zadnjega, je še povsem vidna režiserjeva predanost velikim delom zlate dobe švedskega filma, saj v tem filmu še prevladujejo simboli in iskanje vezi med ljubeznijo in naravo ter vključevanje prvega v drugo. Po drugi strani pa ljubezen zanj ni več le poetičen, romantičen pojem, ki bi ga obravnavali odmaknjeno in neprizadeto, marveč tej ljubezni, ki je v njegovih filmih polna erotike in burnega izgovarjanja, strmo pogleda v oči, iskaje njeno ozadje in njene posledice. In še nekaj drugega kar kipi iz tega filma: režiserjeva želja, da bi dobil odgovor na vprašanje, ali je mladina, ki pričinja ljubezen spoznavati in se ji predajati, sposobna tudi nositi posledice tega največkrat prenapljenega in nepremišljenega čustva. S tem pa se je že dotaknil problema, ki je pereč tudi v današnji družbi in dal filmu pečat večne aktualnosti.

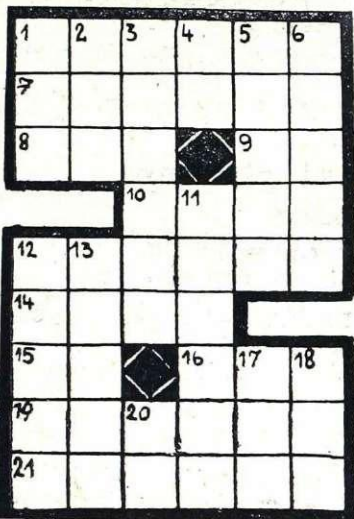
Sicer je Bergman znan po tem, da v svojih filmih dodeli ženski največjo vrednost, toda v filmu Poletje z Moniko se je temu odrekel, zakaj Monika, kakršno je naslikal, zaradi mladosti in duševne nedozorelosti ni zmožna spoznati pomena storičnega dejanja, še manj pa sprejeti na svoja ramena odgovornost, ki jo nosita s seboj materinstvo in zakon. V tem filmu je doživetje ljubezni v vsej njeni prvobitni elementarnosti vzdudilo v mlademu Harryju, kljub njegovi mladosti, čut odgovornosti in dovolj moči, da se ponovno spoprime z življenjem, medtem ko je v Moniki samo prebudilo radovednost in željo po novih srečanjih.

Naši smučarji na kondicijskem treningu

Križanka

Ker je prišlo v zadnji številki »Zelezarja« do neljube zamenjave lika križanke in tako opisi niso ustrezali oziroma reševalci niso mogli rešiti objavljene križanke, prosimo vse, da nam to napako oprostite. Danes pa objavljamo ustrezen lik in prepričani smo, da boste križanko lahko in z zadovoljstvom rešili.

VOD.: 1. spretnost, rutina, 7. ekvator, 8. tanka tkanina, 9. solmizacijski zlog, 10. reka v Franciji, levi pritok Seine, 12. človek, ki se naslaja ob tužnem trpljenju, 14. zagrebška tovarna čokolade, keksov in bonbonov, 15. vas blizu Ljubljane, 16. svinčnica, grezilo, 19. okrogli ornament v obliki rože, 21. prebivalka Asirije.

NAV.: 1. namizno preginjalo, 2. kratica italijanske radiotelevizije, 3. pokrajina v stari Grčiji, 4. začetnici primka in imena znamenitega poljskega astronoma, utemeljitelja heliocentrične teorije, 5. vrsta skladišča oz. skladiščne naprave, 6. sredozemska rastlina, stilizirana na korintskih stebrih, 11. napadalec jeseniškega hokejskega moštva, 12. otroško vozilo, 13. staro grško mesto, 17. skrajšan naziv oddelka naše železarne, 18. tuje žensko ime, 20. 24. in 10. črka abecede.

KO

Dvomesečno uspešno delo nadaljujejo aktivni športniki

Občinski zavod za izgradnjo športnih in telesnovzgojnih objektov je skupaj z občinsko zvezo za šport in telesno vzgojo izdelal štiriletni program izgradnje športnih objektov na Jesenicah.

Brigadirji mladinskih delovnih brigad iz Ljubljane in Raven na Koroškem so letos poleti začeli z gradnjo. Toda dela z odhodom brigad niso zamrla. Uprava športnega društva je na pobudo 13 samostojnih klubov, ki združuje

jejo preko tisoč aktivnih članov, navdušeno sprejela sklep, da vsak športnik Jesenic prispeva po šest prostovoljnih ur. Aktivni atleti, smučarji, nogometaši, igralci namiznega tenisa, kegljači, hokejisti so prijeli za krampe in lopate in z zaviranimi rokavi nadaljevali začeta dela.

Alpski smučarji pa so pravi udarniki pri urejevanju smučarskih prog v Črnem in Španovem vrhu, kjer občinska zveza za šport in telesno

vzgojo uresničuje dolgoletne želje in potrebe jeseniških smučarjev. Sicer skromna tovarna žičnica do Črnega vrha je že stekla, to je osnova za gradnjo tovarne žičnice prav na vrh Španovega vrha, leta pa osnova za gradnjo prave žičnice — sedežnice, ki bo idealna snežišča na Črnem in Španovem vrhu približala ne samo alpskim smučarjem, temveč vsem prebivalcem kovinarskih Jesenic. Če bodo zemeljska dela zaključena in zagotovljena nujno potrebna sredstva, bo podjetje Metalna drugo leto prižgalo zeleno luč za bodoči rekreacijski in smučarski center Jesenic na Črnem in Španovem vrhu.

U. Ž.

Namizni tenis: ŽIC

Kot smo že objavili v zadnji številki »Zelezarja«, so se v zaključno tekmoovanje za naslov prvaka železarne v namiznem tenisu plasirale ekipe iz naslednjih ekonomskih enot: javornik II, ŽIC, hladna valjarna-žičarna, mehanična delavnica in promet. Finalni del je bil odigran 11. oktobra. Vseh pet ekip je igralo med seboj po točkovnem sistemu. Doseženi so bili naslednji rezultati:

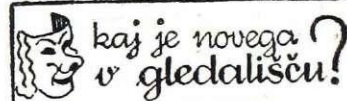
Javornik II : hladna valjarna-žičarna 5:1, ŽIC : promet 5:1, javornik II : mehanična delavnica 5:2, hladna valjarna-žičarna : promet 5:3, ŽIC : javornik II 5:1, mehanična delavnica : promet 5:3, javornik II : promet 5:2, ŽIC : me-

hanična delavnica 5:0, ŽIC : hladna valjarna-žičarna 5:1, hladna valjarna-žičarna : mehanična delavnica 5:0.

Končni vrstni red: 1. ŽIC, 2. javornik II, 3. hladna valjarna-žičarna, 4. mehanična delavnica, 5. promet, 6. energetsko gospodarstvo, 7. vzdrževanje javornik, 8. šamotarna, 9. livarna, 10. valjarna 2400, 11. OTK, 12. cevarna, 13. glavna pisarna, 14. transport, 15. komunalni oddelek.

Ekipa jeklovleka, elektro delavnice, plavža, projektivnega biroja ter plinske, vodne in toplotne energije so se za tekmoovanje prijavile, vendar potem v tekmoovanju niso nastopile.

L. Š.

Gledališče »Tone Čufar« Jesenice.

Sobota, 20. oktobra ob 19.30: Marin Držić »TRIPČE DE UTOLČE«; gostovanje na Hrušici.

Nedelja, 21. oktobra ob 19.30: Marin Držić »TRIPČE DE UTOLČE«; gostovanje na Breznici.

PREBERITE

Pešci in pločnik

Pred nedavnim smo brali v dnevnem časopisju, da je na Jesenicah podrl avtomobilist pešca, ki je vinjen korakal po cesti, namesto po pločniku. Koliko časa bomo pri nas še mirno gledali, da hodijo pešci neovirano in običajno zelo na široko po cesti I. reda tudi tam, kjer je lep in tlakovan pločnik? To velja predvsem za odsek glavne ceste od kina Radio proti Javorniku, kjer je promet z motornimi vozili izredno gost in je ob strani pločnik.

Zdi se, da bi bila ta prometna »anarhija«, v kateri potegneta v primeru prometne nezgode pešec fizično, voznik

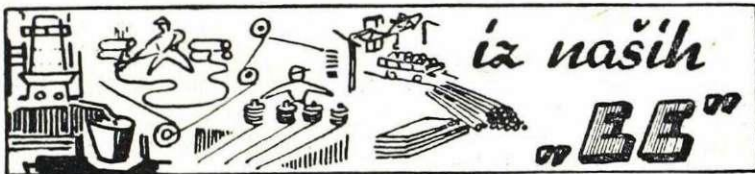
motornega vozila pa običajno moralno in materialno krajši konec, kmalu končana, če bi naši prometni organi posvetili temu problemu le nekoliko večjo pozornost. Treba bi bilo ukreniti samo to, da bi vsakega pešca, ki ga dobe, da koraka po cesti I. reda, kjer je ob strani pločnik, takoj na licu mesta denarno kaznovali kot storilca prometnega prekrška. Prepričani smo lahko, da bo pri takem načinu vzoren red na naši glavni cesti!

(Op. ur.: Seveda pa velja vse to prav tako tudi za voznike motornih vozil. Šele obojestransko upoštevanje cestno-prometnih predpisov in varnostnih navodil lahko pripelje do zaželenih uspehov!)

Cene na jeseniškem trgu

od 1. OKTOBRA do 17. OKTOBRA 1962

Vrsta pridelka	Enota mere	Zarja tržnica	Agraria (pri Brunerju)	Zasebni sektor tržnica
krompir, bel	kg	43	48	—
krompir, merkur	kg	30	30	—
čebula	kg	130	145	120—130
česen	kg	350	310	1 glavica 30—40
korenjček	kg	80	80	100
zelje v glavah	kg	50	50	—
paradižnik	kg	80	94	70—90
paprika	kg	80	78	70—100
cvetača	kg	170	—	—
zelena solata	kg	90	84	80—100
rdeča pesa	kg	60	64	—
jabolka	kg	72—80	88	80—110
grozdje	kg	140	100	90—120
hruške	kg	72	—	80—120
limone	kg	240	250	—
jajčka	kos	30	31	—

ŽIČNA VALJARNA

V žični valjarni so po sklepu delavskega sveta te ekonomske enote uvedli od oktobra do konca leta letos na gradno tekmovanje med izmenami. Za tekmovanje so se odločili, ker so se z ozirom na povečan izvoz zelo povečala naročila. Z nagrajnim tekmovanjem bodo skušali povečati proizvodnjo tako, da bi lahko izpolnili tudi obveznosti do domačih kupcev. Za najboljšo izmenico je vsak mesec določena nagrada 30.000 dinarjev, poleg tega pa bo dobila izmena, ki bo prekoračila predvideno proizvodnjo, za vsak odstotek prekoračenja še 3.000 dinarjev nagrade. Uspehi tega ukrepa so že

vidni in tako upajo v žični valjarni, da bodo, če ne v celoti, pa vsaj skoraj izpolnili vse obveznosti tako do inozemskega trga kot do domačih naročnikov.

MARTINARNA

Že od 10. oktobra naprej obratuje martinarna s sedmimi peči in bo po vsej verjetnosti tako obratovala do konca tega meseca.

ELEKTRO PEČ

Na elektropeči so pred kratkim izdelali dve novi kvalitete nerjavečega jekla. Novi kvalitete imata v primerjavi s prejšnjimi kvalitetami nerjavečega jekla precej višjo trdnost.

Personalne vesti

Personalne vesti od 1. do 15. oktobra 1962:

54 sprejetih delavcev, 42 obračunanih delavcev, 9 sprejetih uslužbencev in 4 obračunani uslužbenci.

UPOKOJENI SO BILI NASLEDNJI SODELAVCI:

JOŽE ANDERLE, 1907, industrijski zidar — v ŽJ 23 let in pol; PETER HAFNER, 1904, visoke peči — v ŽJ 23 let; PAVEL GUREVNIN, 1900, va-

ljarna 1300 — v ŽJ 29 let; FRANC KOREN, 1906, martinarna — v ŽJ 26 let; MARIJA KURI, 1906, gostinska enota — v ŽJ 12 let in pol; JOŽE OBID, 1907, valjarna 1300 — v ŽJ 19 let; MIHA PETERMAN, 1907, javornik I — v ŽJ 25 let in pol; MATEVŽ POLKA, strugarna valjev — v ŽJ 25 let; JOŽE ŠEST, 1907, žična valjarna — v ŽJ 39 let; ALOJZ VIŠNAR, 1923, gospodarsko računski sektor — v ŽJ 4 leta; STASA PURGAR, 1938, kadroviski sektor — v ŽJ 8 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

UMRLI

Dušan Milojevič, 1938 — OTK. Svojem iskreno sožalje!

Prvi glasbeni večer

V GLEDALIŠČU »TONE ČUFAR«

Poročali smo že, da bo Glasbena šola prirejela letos glasbene večere, da bi poživila glasbeno in koncertno dejavnost na Jesenicah.

Prvi letošnji glasbeni večer bo priredila Glasbena šola skupaj z glasbeno komisijo pri svetu Svobod v sredo, 24. oktobra 1962 ob 19.30 uri v gledališču »Tone Čufar«. Nastopil bo klavirski trio bratov Lorenz iz Ljubljane. Izvajali bodo skladbe, ki bodo tudi kratko komentirane.

Ta ansambel sestavljajo mladi umetniki, ki so znani tako doma kakor tudi v inozemstvu po svojih koncertnih nastopih. Zato vabimo vse ljubitelje glasbene umetnosti, da z obiskom tega koncerta ne zamudijo izrednega glasbenega užitka in istočasno s tem dajo priznanje tako izvajalcem kakor tudi organizatorjem.

ZAHODNA NEMCIJA — V letu 1961 so v tej državi porabili skupno 1,5 milijarde Nm³ zemeljskega plina. Največ so ga porabili za javno preskrbo, in sicer 508 milijonov Nm³, v železarski industriji 295 milijonov Nm³ in v kemični industriji 215 milijonov Nm³.

AVSTRALIJA — V Port Kemblu, zvezna država Novi Južni Wales, gradijo novo napravo za elektrolitično proizvodnjo bele pločevine, ki bo imela letno zmogljivost 280.000 ton. Tako bo lahko Avstralija po dograditvi te naprave, ki sedaj nekaj bele pločevine uvaža, precejšnje količine tudi izvozila.

SOVJETSKA ZVEZA — V nekaterih livarnah v Sovjetski zvezi so začeli uporabljati zemeljski plin kot dodatno gorivo v kupolkah. Na ta način so znižali porabo koksa in količino žvepla v litini ter povečali proizvodno zmogljivost kupolk.

ŽELEZAR, tednik — izdaja: Železarna Jesenice — glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — ureja redakcijski odbor. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Naslov: Uredništvo »Železar«, Železarna Jesenice, telefon št. 394. — Tisk CP »Gorenjski tisk« v Kranju

ZDA — Uporaba zemeljskega plina se tudi v ameriških plavžih vedno bolj širi. Izmed 150 plavžev, kolikor jih sedaj obratuje v ameriških železarnah, že pri 30 uporabljajo zemeljski plin kot dodatno gorivo. V železarni U. S. Steel Corp. obratuje že pet plavžev z dodajanjem zemeljskega plina.

ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega moža in očeta

JANKA HROVATA

se zahvalujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali in ga spemili na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom in osebju dermatološke klinike v Ljubljani za lajšanje trpljenja.

Zahvaljujemo se kolektivu operative UOS, gradbenemu oddelku, tov. Dolencu za poslovilne besede, sošolcem Železarske industrijske šole, pevcem ter vsem sostanovalcem, znancem in prijateljem za cvetje, sožalje in denarno pomoč.

Vsem iskrena hvala!

Zalujoči: žena Vlasta, sinova Janez in Rudolf ter ostalo sorodstvo

tehnični feljton

kom z zmogljivostjo 4,8 milijona ton in 662 elektropeči z zmogljivostjo 8,1 milij. ton jekla.

Tudi proizvodnja surovega železa se je v preteklem letu dvignila na 15,8 milijona ton, kar je za 4 milijone ton več kot v letu 1960.

Ker Japonska še zdaleč ne krije surovinskih potreb svoje železarske industrije iz lastnih virov, je tako močno zvišanje proizvodnje jekla imelo za posledico tudi znatno povečanje uvoza osnovnih železarskih surovin. V preteklem letu so porabili skupno 23,5 milijona ton železne rude, od tega 79 odstotkov uvožene, 14,7 milijona ton premoga za koksanje, od tega 56 odstotkov uvoženega in 15,8 milijona ton starega železa, katerega so uvozili 33 odstotkov.

Železno rudo je uvažala japonska železarska industrija iz najrazličnejših držav, vendar je bila na prvem mestu Malaja z 31,8 odstotka. — Sledijo indijska provinca Goa s 15,1 odstotka, Peru 11,4 odstotka, Čile 10,4 odstotka, Indija 8,1 odstotka, Filipini 5,9 odstotka, Kanada 5,3 odstotka in ZDA 4,5 odstotka. V zadnjem času so znatno povečali uvoz železne rude iz Indije, začeli pa so jo tudi uvažati iz afriških držav ter Avstralije.

Premog za koksanje so uvažali v največjih količinah iz ZDA, in sicer 61,7 odstotka celotnega uvoza, medtem ko sta na drugem in tretjem mestu Avstralija ter Sovjetska zveza z 22,8 in 8,9 odstotka. V bližnji bodočnosti nameravajo uvoziti več premoga za koksanje iz Avstralije.

Največ starega železa so uvozili iz ZDA, in sicer 75,2 odstotka, medtem ko je uvoz iz drugih držav le malenkosten.

Ker mora Japonska vse železarske surovine uvažati po morskem poti, so lani uporabili znatna finančna sredstva za izgradnjo specializiranih pristaniških naprav ter ladij za prevoz in razkladanje železne rude ter ostalih surovin. Tako ima japonska železarska industrija 38 posebnih ladij s skupno tonažo 731.800 ton, ki dovažajo samo železarske surovine.

Kljub velikim možnostim uvoza železne rude iz drugih dežel se japonske železarne trudijo, da bi uporabile čimveč domače železne rude. Tako so jo v letu 1961 predelali japonski plavži že 5,8 milijona ton v primerjavi z 1,8 milijona ton v letu 1960. Zato so vložili veliko sredstev v rudnike in naprave za obogatitve železnih rud. Ta prizadevanja so že in še bodo pokazala rezultate v tem, da bo v vsipih plavžev japonskih železarn vedno več domačih železnih rud.

K.

Japonska železarska industrija v letu 1961

Z ozirom na proizvodne agregate je bilo proizvedeno 60 odstotkov (leta 1960 68,3 odstotka) jekla v Siemens-Martinovih pečeh, 19 odstotkov (leta 1960 11,5 odstotka) v konvertorjih za žilavljenje s kisikom in 21 odstotkov (leta 1960 20,2 odstotka) v elektropečeh. Iz te primerjave vidimo, da so v enem letu znatno povečali proizvodnjo jekla v konvertorjih za žilavljenje s kisikom na račun Siemens-Martinovega jekla, kar ima glavni vzrok v težavah pri nabavi starega železa, kar je znatno obremenjevalo devizno bilanco. Skupno je imela lani japonska železarska industrija na razpolago 149 Siemens-Martinovih peči z letno zmogljivostjo 15,2 milijonov ton, 13 konvertorjev za žilavljenje s kisi-